

Dosarul nr. 2ra-261/22
2-21033289-01-2ra-25022022

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni (jud. : L. Țurcan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

DECIZIE

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Mariana Pitic
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Iarovoi Mihail, reprezentat de avocatul Lungu Cristina,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iarovoi Mihail împotriva Tatianeii Iarovoi cu privire la modificarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2021, prin care s-a admis apelul declarat de Iarovoi Mihail, s-a casat hotărârea Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni din 20 aprilie 2021, și s-a emis o hotărâre nouă de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Iarovoi Mihail,

c o n s t a t ă:

La 02 martie 2021, Iarovoi Mihail a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tatianeii Iarovoi cu privire la modificarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori.

În motivarea acțiunii, Iarovoi Mihail a invocat că prin încheierea Judecătoria Edineț din 28 decembrie 2016, s-a recunoscut și s-a încuviințat executarea pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârii Judecătoria Scopinsc, regiunea Reazani, Federația Rusă din 25 mai 2016, prin care s-a încasat de la Iarovoi Mihail în beneficiul Tatianeii Iarovoi pensia pentru întreținerea copiilor minori, XXX, născut la XXX, XXX, născut la XXX, XXX, născut la XXX și XXX, născut la XXX, în mărime de 4 000 ruble rusești lunar pentru fiecare copil, până la atingerea majoratului copiilor.

Reclamantul a indicat că nu are loc permanent de muncă și se află în concediu pentru îngrijirea copilului minor XXX, născut la XXX, nu are un venit stabil și are la îngrijire soția și copilul minor și nu este angajat oficial pe teritoriul Republicii Moldova.

Iarovoi Mihail a solicitat modificarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori XXX, născut la XXX și XXX, născut la XXX, cu stabilirea unei sume bănești lunare fixe în sumă de 2 000 ruble rusești, echivalentul a 471,40 de lei pentru fiecare.

Prin hotărârea Judecătorei Edineț, sediul Dondușeni din 20 aprilie 2021, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Iarovoi Mihail.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2021, s-a admis apelul declarat de avocatul Lungu Cristina în interesele lui Iarovoi Mihail.

S-a casat hotărârea Judecătorei Edineț, sediul Dondușeni din 20 aprilie 2021 și s-a emis o nouă hotărâre prin care, cererea de chemare în judecată depusă de Iarovoi Mihail, s-a respins.

La 28 ianuarie 2022, Iarovoi Mihail, reprezentat de avocatul Lungu Cristina, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material ce reglementează modificarea cuantumului pensiei pentru întreținere.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a emis dispozitivul deciziei la 21 decembrie 2021.

Astfel recursul declarat de Iarovoi Mihail, reprezentat de avocatul Lungu Cristina la 28 ianuarie 2022, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 28 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție, a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, corespondența fiind returnată instanței cu mențiunea plecat (f. d. 105).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 06 aprilie 2022 recursul declarat de Iarovoi Mihail, reprezentat de avocatul Lungu Cristina la 28 ianuarie 2022, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Conform art. 444 Cod de procedură civilă, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Potrivit art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Verificând legalitatea deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul întemeiat și urmează a fi admis, deoarece decizia instanței de apel a fost emisă cu erori procedurale care au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul art. 5 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

Art.7 alin.(1) Cod de procedură civilă stabilește că instanța judecătorească intenționează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertății ori a unui interes legitim.

Prin cererea de chemare în judecată dedusă judecății, reclamantul a solicitat modificarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori, stabilită prin hotărârea Judecătoriei Scopinsc, regiunea Reazani, Federația Rusă din 25 mai 2016.

Prima instanță examinând acțiunea a reținut netemeinicia acțiunii.

Împotriva hotărârii instanței de fond reclamantul a declarat apel, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie.

Curtea de apel verificând legalitatea hotărârii a stabilit că acțiunea lui Iarovoi Mihail este de competența instanțelor judecătorești din Federația Rusă și astfel a respins acțiunea pe motiv că pricina dată nu urmează a fi examinată de instanța judecătorească națională.

Instanța de recurs reține că Curtea de Apel a dat o interpretare greșită cu privire la competența de soluționare a prezentei acțiuni.

Potrivit art. 12 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă instanța judecătorească soluționează cauzele civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, al hotărârilor Curții Constituționale, al legilor organice și ordinare, al hotărârilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă acestea nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri.

În cazul inexistenței normei de drept care să reglementeze raportul litigios, instanța judecătorească aplică norma de drept care reglementează raporturi similare (analogia legii), iar în lipsa unei astfel de norme, se conduce de principiile de drept și de sensul legislației în vigoare (analogia dreptului). Nu se admite aplicarea prin analogie a normei de drept care derogă de la dispozițiile generale, restrânge drepturi sau stabilește sancțiuni suplimentare.

În condițiile art. 22 alin. (1) Cod de procedură civilă justiția în cauzele civile se desfășoară pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum și al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, subordonare, sediu și de alte circumstanțe.

După cum rezultă din materialele cauzei atât reclamanta cât și pârâtul sunt cetățeni ai Republicii Moldova, locuiesc pe teritoriul țării, iar obiectul litigiului vizează modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copii, respectiv competența examinării cauzei civile aparține instanțelor judecătorești din Republicii Moldova, chiar dacă modificarea se cere în temeiul unei hotărâri judecătorești emisă de către un alt stat.

Conform hotărârii Judecătoriei Scopinsc, regiunea Reazani, Federația Rusă din 25 mai 2016, s-a încasat de la Iarovoi Mihail în beneficiul Tatiane Iarovoi pensia pentru întreținerea copiilor minori, XXX, născut la XXX, XXX, născut la XXX, XXX, născut la

XXX și XXX, născut la XXX, în mărime de 4 000 ruble rusești lunar pentru fiecare copil, până la atingerea majoratului copiilor.

Art. 467 alin.(1) din Codul de procedură civilă stabilește că hotărârile judecătorești străine, inclusiv tranzacțiile, sunt recunoscute și se execută în Republica Moldova fie dacă astfel se prevede în tratatul internațional la care Republica Moldova este parte, fie pe principiul reciprocității în ceea ce privește efectele hotărârilor judecătorești străine.

Din analiza înscrisurilor din dosar, Colegiul constată că prin încheierea Judecătoriei Edineț din 28 decembrie 2016, s-a recunoscut și s-a încuviințat executarea pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârii Judecătoriei Scopinsc, regiunea Reazani, Federația Rusă din 25 mai 2016.

Respectiv, în mod greșit instanța de apel s-a declarat incompetentă să soluționeze această cauză, respingând cererea ca nefiind de competența instanțelor din Republica Moldova, fiind astfel incidente motivele de casare prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură civilă.

Potrivit art.32 alin. (1) Cod de procedură civilă nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătorii în a căror competență cauza respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.

În virtutea art. 33 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă instanțele judecătorești judecă toate cauzele civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice și autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime încălcate sau contestate, cauze pentru care legea nu prevede competența altor organe.

Instanțele judecătorești judecă cauzele cu participarea organizațiilor și cetățenilor din Republica Moldova, a cetățenilor străini, apatrizilor, organizațiilor străine, organizațiilor cu capital străin, organizațiilor internaționale dacă prin lege sau prin tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu este stabilită competența instanțelor judecătorești străine sau a altor organe.

Colegiul reține că hotărârea Judecătoriei Scopinsc, regiunea Reazani, Federația Rusă din 25 mai 2016 a fost recunoscută și încuviințată executarea pe teritoriul Republicii Moldova, și ca urmare competența examinării prezentei cauzei civile aparține instanțelor judecătorești din Republicii Moldova.

Respectiv, prin decizia din 21 decembrie 2021, instanța de apel, nu s-a expus asupra fondului cauzei, dar prin interpretarea eronată a normelor de drept aplicabile speței, a dispus respingerea acțiunii pe motiv, că cauza dată nu urmează a fi examinată de instanța judecătorească națională, însă, în virtutea caracterului devolutiv al apelului instanța de apel era obligată să se expună asupra pretențiilor invocate de apelant în cererea de apel.

În conformitate cu art. 373 alin. (2) din Codul de procedură civilă în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

La caz, instanța de apel a dat o calificare greșită raportului juridic dedus judecății, nu a examinat și nu s-a expus asupra fondului cauzei, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va trimite cauza în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

Potrivit prevederilor art.432 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură civilă se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Astfel, examinând cauza instanța de apel a aplicat o normă juridică străină de situației de fapt existentă în cazul dedus judecării și ca urmare, concluzia instanței de apel este greșită.

Având în vedere cele menționate și ținând cont de faptul că, instanța de recurs este în imposibilitate de a corecta eroarea judiciară, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Iarovoi Mihail, reprezentat de avocatul Lungu Cristina, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel, pentru examinarea cauzei în fond.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Iarovoi Mihail, reprezentat de avocatul Lungu Cristina.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2021, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iarovoi Mihail împotriva Tatianeii Iarovoi cu privire la modificarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Victor Burduh

Dumitru Mardari